

Oost-Europa Commissie Maasdijk – Україна 2012

Bezoek projecten ds. Sandor Kovacs

wie: Niels en Theo
wat: Bezoek van onze vrienden aldaar, hand & spandiensten en inspiratie opdoen
waar: Subkarpaten, Oekraïne, +/- 1800 km van huis
wanneer: 7 t/m 14 juli
hoe: Met een afgeladen auto

Zaterdag 7 juli

Op deze dag begon het avontuur. Om zes uur 's ochtends vertrokken we oostwaarts. In Duitsland was het erg druk, er stonden zelfs files op de snelweg om te tanken. Om tien uur 's avonds hadden we genoeg asfalt gegeten. Net voor Wenen hebben we in een pension overnacht.

Zondag

Wederom om 6 uur 's ochtends hebben we de auto aangeslingerd voor het 2^e deel van de reis. Het werd 's middags zo'n 38 graden. De auto moest alle ventilatoren bijzetten om de motor en ons koel te houden.

De grensovergang van Hongarije naar Oekraïne nam slechts een half uur in beslag. Het was er ten eerste heel rustig en de douaniers vonden het misschien wel te warm om moeilijk te gaan doen.

Net over de grens werden we opgehaald door Sandor want we wisten de weg naar de boerderij niet meer precies. Bij Sandor thuis hebben we een gastvrije maaltijd gehad en daarna zijn we gaan kijken bij het melken. Tot voor kort werden de koeien met de hand gemolken. Nu is er een vacuümleiding aangelegd waardoor er machinaal gemolken kan worden. De melk wordt daarna in een grote melkkoeler gegoten en elke 2 dagen komt een vrachtauto de melk ophalen.

Dit jaar zijn ze ook begonnen met een bijenproject. Jongeren krijgen de fijne kneepjes van het vak geleerd van een imker. Hij leert ze bijen vangen, honing pakken en het maken van bijenkasten. Na een tijdje kunnen ze een kast met een familie bijen kopen. Hiermee kunnen ze bij hen thuis bijen houden en wat verdienen met de vermeerdering en de honing. In totaal werken er 30 personen op de boerderij.

bonte verzameling bijenkasten

Sandor bij de melkkoeler

machinaal melken

Maandag

We waren op eigen gelegenheid naar de gaarkeuken gereden. We hadden nu de weg weer een keer gezien dus dat ging goed. Door de hitte en droogte was het gewas al vroeg rijp, Sandor had het dus erg druk met de boerderij. Gelukkig was Renata, een Engels sprekende jongedame, in de gaarkeuken dus we hadden nog een tolk ook.

We hebben eerst geholpen met aardappels en komkommers schillen. Om 30 adressen van voedsel te voorzien is behoorlijk wat schilwerk nodig. Wij waren dus nogal verbaasd dat de kokkin dit normaal in haar eentje doet. Waarschijnlijk schilt ze gewoon sneller dan wij.

Na het schillen heeft Renata ons naar een supermarkt gebracht waar we pakken koek hebben gehaald. Dit hebben we met een 'groeten uit Maasdijk' kaart aan alle klanten van de gaarkeuken gegeven.

Hierna zijn we het eten rond gaan brengen met de auto. Normaal brengt Vicki het eten in 2 rondes met de fiets rond. We deden het nu in 1 ronde, gelukkig werd het eten niet snel koud want het was wel 40 graden buiten!

gaarkeuken in actie

groeten uit Maasdijk!

Dinsdag

Met Renata en haar broertje van 7 zijn we naar een polikliniek in Velikiy Bereznyi gereden. We hebben daar 10 computers en beeldschermen afgeleverd. Na een rondleiding begonnen we aan de 2 uur durende terugreis.

De directeur geeft ons een rondleiding

verenigde hulp, een behandeltafel van US AID

Woensdag

Vandaag zijn we met Sandor naar het dorpje Synevir gereden. Hier woont een vrouw met 7 kinderen in een heel klein kamertje. De burgemeester heeft in samenwerking met de directeur van het nationaal park aldaar een gebouw beschikbaar gesteld voor dit gezin. Er moet wel nog veel aan gebeuren. We hebben kleding gegeven en geld overhandigd aan de burgemeester om te beginnen met het opknappen van 2 kamers. Hierna heeft de burgemeester ons nog het meer laten zien in het park. Dit meer is erkend als 1 van de 7 natuurlijke wonderen van Oekraïne. Daarna zijn we naar het beren opvangpark gegaan. Mensen mogen niet meer zelf een beer hebben in Oekraïne, dus in dat park worden ze opgevangen.

Kleding passen was een feest

Het nieuwe huis, genoeg ruimte maar nog niet woonbaar

Geld voor de verbouwing wordt overhandigd aan de burgemeester

Deze beer kan binnenkort loslopen in het park

Donderdag

De voorraden van de gaarkeuken begonnen te slinken. Het werd dus tijd voor wat aankopen. We hebben deze gedaan op de grote markt van Mukachevo. Het aanbod is hier groot en de prijzen zijn lager dan in normale winkels. We hebben allerlei etenswaren gekocht die niet direct van het boerenland komen. Aardappelen, vlees en veel groenten komen van de boerderij van Sandor. Verder hebben we schoonmaakmiddelen en schoonmaakspullen gekocht.

Nadat we gelost hadden gingen we nog een conserventon kopen in Zapson'. Bij een soort bouwwinkel. Ze gaan de ton gebruiken om groenten in op te slaan zodat ze minder snel bederven.

Aansluitend zijn we naar het gebouw van het kleine landbouwproject gereden. Hier zat Oksana al op ons te wachten. Ze verbouwen nu op zo'n 25 hectare mais, aardappels, koolzaad en ook uien. Door de grote hitte en droogte stond de mais er nog niet zo heel goed bij. Ze smachten naar regen!

De ene week werken 5 vrouwen uit het dorp op het land en de andere week haalt Oksana 5 vrouwen op vanuit de bergen. Zij kunnen in het gebouw blijven slapen. Er is alleen nog geen elektriciteit. Ze zouden dat heel graag willen maar het kost €3000,-.

's Avonds hebben we met Sandor de financiën van de gaarkeuken besproken en ideeën opgedaan op welke manier we nog meer kunnen samenwerken.

Nieuwe voorraden voor de gaarkeuken

Met Oksana bij het kleinschalig landbouwproject

Vrijdag

Vrijdagochtend hebben we na het ontbijt afscheid genomen van Sandor, Beata, de kokkin en Renata. Het was een grandioze week. We hebben veel mensen mogen ontmoeten, nieuwe inspiratie kunnen opdoen en ter plekke hebben we gelukkig ook nog wat kunnen betekenen.

In de gaarkeuken